

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu** Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, fost Primar General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **G. Petrovici**, Decan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticei Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

A apărut Tabla de Materii a CURIERULUI JUDICIAR și a JURISPRUDENȚEI GENERALE pe anul 1934.

Costul lor este câte 100 lei ca și cele din anii trecuți și se vând numai abonaților la curent cu plata abonamentelor, abonamente cari, cum s'a mai anunțat, s'au redus, cu începere dela 1 Ianuarie 1935, la câte 600 lei anual, în loc de 700 lei cât fusese.

S U M A R

- 1 Ianuarie 1935, de Curierul Judiciar;
- Condițiile legale ale schimbării jurisprudenței Înaltei Curți de Casație române și forța obligatorie a deciziilor, de George Eliescu, avocat.

JURISPRUDENȚE:

- Înalta Curte de Casație și Justiție S. Unite: *Ană Serghiescu ca Casa Rurală și a.* (Intervențiune. Condițiuni pentru a fi admisă. Neconstituționalitate. Legea conversiunii din 1934. Art. 48 și 68 din această lege sunt constituționale. Dacă prin aceste art. se violează principiul separațiunii puterilor din art. 33 și 40 din Constituție prin imixtiunea puterii legiuitoare în atribuțiunile celei judecătorești. Soluție negativă);
- Idem, idem: *Ioan Săvulescu cu Primăria Capitalei.* (Neconstituționalitate. Când și unde trebuie ridicată chestiunea?);
- Curtea de apel București s.II: *M. Teodorian-Carada și a. ca lichidatori ai Soc. An. Moreni Ghirdoveni.* (Societate anonimă pe acțiuni. Reducere de capital. Restituirea unei anumite sume de fiecare acțiune. Neridicarea ei timp mai mult de 5 ani. Lichidare);
- Tribunalul Ilfov s. notariat: *Giuseppe Perlasca și a. cu Avram Heller și a.* (Legea regl. datorilor din 7 Aprilie 1934. Imobil ipotecat scos în vânzare de un creditor strein. Cerere pentru desființarea urmăririi pendinte în ziua vânzării. Martori admiși debitorilor spre a dovedi că creditorul a făcut acte de comerț în țară. Respingerea cererii de amânarea vânzării până la soluționarea cererii debitorilor. Aceeasă probă cerută de debitori în instanța de urmărire soluționată numai în baza actelor din dosar. Continuarea urmăririi. Desființarea urmăririi în orice stadiu după admiterea cererii principale a debitorilor. Exceptarea creanțelor creditorului strein persoană fizică, domiciliat în streinătate care și-a plasat banii în țară prin procurator vremelnic, cu o Notă de Ion N. Nicolescu, avocat;
- Cass. fr. Cam. civ. (Act sub semnătură privată. Amprente digitale. Cruce. Lipsa semnăturii. Ramplasarea cu diferite semne. Inceput de dovadă scrisă. Probe. Inadmisibilitate), cu o Notă de E. Grumberg, avocat.

1 IANUARIE 1935

Cu acest număr *Curierul Judiciar* pășește, plin de încredere, în al 44-lea an de existență.

Luptând cu vitregia vremurilor actuale, el a putut să-și mențină prestigiul dobândit în cele 4 decenii de activitate pe tărâmul vieții judiciare.

În pragul anului care începe, aruncînd o privire retrospectivă asupra trecutului apropiat, deosebim, în mijlocul frământărilor și grijilor, eforturile, demnă de reținut a cărmuitorilor noștri, de a asigura în limita posibilităților o cât mai normală dezvoltare în toate domeniile de activitate.

Noua lege a conversiunii datorilor agricole și urbane, care își propusese lichidarea datorilor trecutului și asigurarea creditului în viitor, pare a fi dat roade înbucurătoare, fiindcă peste 80% dintre debitori și-au achitat prima rată a anuităților lor la 15 Noiembrie 1934.

Băncile încep să se reorganizeze pe temelii mai sănătoase în baza legii din 8 Mai 1934, și, lichidând un trecut plin de păcate, își reiau rolul lor normal de instituții menite să susțină și să activeze creditul fără de care viața economică a unor țării nu poate de cât să lincezească.

Expozițiunea industriei noastre, din toamna anului trecut, ne-a demonstrat că produsele naționale de acest gen nu numai că pot să stea alături de cele streine, dar pot satisface într-o măsură egală mai toate nevoile și gustul populațiunii noastre, marcând un progres real și o simțitoare ameliorare a crizei în diferitele ei ramuri,

Pe de altă parte unificarea legislațiunii noastre, atât de mult dorită de juriști ca și de justițiabili, a căpătat un început de înfăptuire prin depunerea pe biroul Senatului a proiectului de Cod penal, definitiv întocmit, cum și a proiectului de procedură penală, astfel cum au eșit din colaborarea Consiliului Legislativ.

Această unificare a legislațiunii penale va contribui într-o largă măsură la ameliorarea crizei de represiune și deci la întronarea unei discipline mai severe, atât în viața publică cât și cea privată.

Noile legii privitoare la cec și la cambii au adus de asemenea o mare îmbunătățire instrumentelor de credit prin asigurarea unei prompte și eficace executări a obligațiunilor cambiale.

În domeniul administrativ s'au făcut sforțări nu numai în direcțiunea simplificării aparatului de Stat, dar și pentru reorganizarea unei administrațiuni centrale și locale care să corespundă nevoilor actuale de *Cinste*, *Promptitudine*, și *Satisfacere a nevoilor obștești*.

În domeniul judiciar constatăm laudabila silință a instanțelor noastre judecătorești de a soluționa la timp procesele, în limita posibilităților iar jurisprudența marchează tendința către o cât mai desăvârșită stabilitate isvorâtă din necesitatea de a se reveni la raporturi normale de drept, raporturi grav compromise de legile excepționale post-belice.

Deși lucrările doctrinare de drept nu au abundat în anul trecut, s'au tipărit totuși numeroase și interesante monografii în legătură cu legile între timp edictate: legea conversiunii, legea cambială, legea comerțului bencar, a contractului de muncă, etc., care au contribuit mult la limpezirea multor probleme în aceste domenii.

Ca încheiere, putem afirma că anul 1934 a înregistrat câteva eforturi laudabile pentru parțiala combatere a crizei prin care trecem. E de nădăjduit că terapeutică socială începută va sfârși, în cursul anului 1935, prin a remedia în bună parte numeroasele rele de cari suferă țara.

Și animați de gânduri bune urăm tuturor cetitorilor și colaboratorilor Curierului Judiciar, cu prilejul anului ce începe: spor la muncă, încredere și răbdare.

CURIERUL JUDICIAR

CONDIȚIILE LEGALE ALE SCHIMBĂRII JURISPRUDENȚEI ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ROMÂNE ȘI FORȚA OBLIGATORIE A DECIZIILOR EI

Inchin aceste rânduri fostului
meu Profesor, Domnul Consilier
Andrei Rădulescu.

I. Distribuirea Justiției românești suferă de o prea deasă variațiune în soluțiunile Înaltei Curți de Casație.

Instanțele de fond nu au timpul să adopte o soluție a supremei instanțe și o altă decizie a sa intervine, înlocuind pe prima.

Sunt numeroase materiile de drept în care revenirile Casației au proporții îngrijorătoare, aducând perturbațiuni simțitoare vieții economice și juridice românești, atât de strâns legate între ele.

Această situațiune constituie pentru prestigiul Înaltei Curți un grav pericol și toți cei ce au săpat în sufletele lor respectul de justiție și nefermă dragoste pentru puterea judecătorească, din care au făcut cândva parte, nu pot rămâne indiferenți.

Sunt pentru guvernarea judecătorilor și cred că în starea noastră actuală, numai acordarea a cât mai întinse prerogative puterii judecătorești și recunoașterea unui drept nelimitat pentruca, atât să verifice constituționalitatea formală și de fond a legilor, cât și să cenzureze orice acte ale puterii executive, fără distincțiune, va constitui efectivă garanție a drepturilor cetățenești.

Dreptul ce i s'ar recunoaște de a interpreta legile cu forță obligatorie generală a interpretărilor ei, ar fi singurul corectiv al ușurinței și nepriceperii cu care sunt elaborate legile cele mai esențiale.

Criticile profesorului dela Lyon, Ed. Lambert, aduse puterii judecătorești, în stadiul său asupra „guvernării judecătorilor”, le găsesc deplasate, cel puțin la noi.

Numai autoritatea fermă și prestigiul milenar al puterii judecătorești pot apăra ordinea de drept și garanta minimum de dreptate și libertate cetățenilor contra onnipotenței Statului și abuzului administrației.

Un atât de important rol al judecătorilor le impune însă o atentă observare a activității lor judiciare, cu efecte sociale și economice, nebanuit de însemnate.

Suprema instanță judecătorească trebuie să nu uite că nu avem o reală tradiție de drept, sau de mult am rupt legăturile cu ea; că nu avem o doctrină cu suficientă autoritate, iar opera legislativă este de cea mai proastă calitate. Să-și reamintească faptul decisiv că pentru juriști, singurul îndreptar — în haosul juridic creiat de o legiferare pripită și de imitațiune — îl constituie jârisprudența sa.

De aici decurge pentru Inalta Curte obligațiunea unei griji deosebite în păstrarea intactă a autorității deciziilor ei.

Elementul primordial al acelei autorități este statornicia în soluțiunile date, schimbarea lor ca o extremă prudență și în condițiuni de judecare și motivare care să impună noua soluțiune tuturilor instanțelor de fond și tuturilor juriștilor.

Numai astfel se înlătură penibila situație actuală a neaplicării de către instanțele de fond a unor soluțiuni ale Inaltei Curți. (Semnalez desacordul dintre instanțele de fond și Inalta Curte în materie de termen al introducerii contestațiilor la consolidare; în materie de definire a sferei drepturilor câștigate miniere din art. 262 legea minelor; în materia contractelor de muncă pentru admisibilitatea cumulării acțiunii de daune de drept comun cu acțiunea de plata preavizului de concediere, etc., etc.).

La confuziunea creiată de multiplicitatea legilor și modificărilor lor aproape lunare, nu este nimerit să se mai adauge zăpăceala varietății soluțiunilor judecătorești de interpretarea acelor legi, atât de informe.

Astăzi mai mult ca oricând, față de compunerea actuală a Supremei Instanțe și prezența la bara ei a acelor neîntreцуți адвоаți ce sunt d-nii Istrate Micescu, Pantazi, frații Ottulescu, Vintilă Dongoroz, (ca să nu amintesc decât maeștrii necontestati), sunt întrunite condițiile cele mai prielnice pentru ca soluțiile Inaltei Curți de Casație să aibă un prestigiu care să le asigure durata și un respect nelimitat.

Se sapă totuși zilnic acest prestigiu prin variațiuni obositoare, în soluțiunile date prin șovăiri sau motivări, fie insuficiente, fie neatente, conținând uneori erori ușor de semnalat (șovăiri precum în interpretarea art. 17 din Constituție, aplicat la legea concordatului preventiv sau legile noi de conversiune; motivări neatente ca în decizia asupra sferei drepturilor câștigate miniere din art. 262 legea minelor, viguros criticată recent de d-l avocat Ch. D. Dimitrescu-Ploesti).

II. Se face astfel necesară reexaminarea problemei de drept a condițiilor legale ale schimbării de către Curtea de Casație a jurisprudenței sale, cât și a forței obligatorii a deciziilor ei.

În Constituția din 1923 nu există nici o dispoziție privitoare la forța obligatorie a deciziilor Inaltei Curți de Casație și nici asupra condițiilor legale în care e posibil Supremei Instanțe să și schimbe jurisprudența. Este o omisiune și experiența făcută dela 1923 impune ca în cazul revizuirii Constituției să se însereze în Constituția modificată, norme precise și asupra acestor două materii, care interesează în deaproape buna distribuție a justiției.

Vinovatul de această omisiune, este mult respectatul meu fost profesor de Istoria Dreptului românesc, d. Consilier Andrei Rădulescu. În prelegerea sa, ținută în preajma elaborării noiei Constituții din 1923, la Institutul Social Român, despre organizarea puterii judecătorești în viitoarea Constituție, prin ideile pe care le-a expus privitor la puterea judecătorească și care, în mare parte, printr'o bizară întâmplare!!! au devenit dispozițiuni în noua Constituție,—d-sa a omis să discute și cele două chestiuni sus enunțate.

D-sa a pus principiul sănătos că: „Justiția este arbitru neîndurător care garantează drepturile fiecăruia. *Puterea judecătorească este un element de continuitate în viața Statului.* Se schimbă guvernele, se schimbă alcătuirea puterii legiuitoare, se modifică ori pier partidele, puterea judecătorească rămâne la datorie. Ea apără Dreptul, ține cumpăna între diferitele pretențiuni năzuind la armonizarea lor”.

Pentru a garanta această *continuitate*, d-sa n'a uitat să ceară să se prevadă în Constituție inamovibilitatea magistraților, condițiuni de selectarea lor, pentru a avea în magistratură elemente cu experiență, cu integritate, independență și știință; deasemenea limita de vârstă la care să fie scoși la pensie magistrații, înaintarea pe loc, etc., etc. A omis însă (cu rezervele notate mai jos) tocmai ceea ce garantează efectiv operei puterii judecătorești aceea *continuitate*. Anume, a uitat normele de schimbarea jurisprudenței, cel puțin aceea a Inaltei Curți; a uitat organizarea forței obligatorii a deciziunilor ei.

Deși un gânditor atât de independent și original, d-sa s'a lăsat influențat de ideologia curentă a demarcațiunei nete între atribuțiunile și caracterale puterii judecătorești în opoziție cu cea executivă și legiuitoare.

D-sa a socotit, cred, că ar constitui o impietare a rolului puterii legiuitoare din partea puterii judecătorești, dacă s'ar recunoaște cel puțin deciziilor Inaltei Curți, date în anumite condițiuni de compunere a acelei instanțe, o forță obligatorie pe o anume durată de timp și nerestrânse la cazul judecat, ci dimpotrivă aplicabile la orice spețe similare. D-sa nu a voit să examineze ce adevăr principial și câtă utilitate socială conține cu adevărat dogma ideologiei democratice a egalității judecătorilor și dreptului justiției de interpretarea legilor numai privitor la cazul supus judecării ei, adică al principiului relativității lucrului judecat.

D-sa n'a observat că această dogmă e rezultatul tendinței cu origina în revoluția din 1789 de a mină prestigiul puterii judecătorești.

Dacă aplicarea integrală a dogmei cu toate consecințele ei era puțin periculoasă într'o epocă în care raporturile de drept erau restrânse ca nu-

măr și gen, astăzi cu extrema multiplicitate și varietate a raporturilor de drept între cetățeni și dintre ei și Stat, s'a creiat o situațiune intolerabilă prin caracterul de provizorat și relativitate la speța judecată, a soluțiilor instanțelor judecătorești de orice grad, de interpretarea legilor.

D-l *Consilier Andrei Rădulescu* a avut curajul să susțină în prelegerea sa într-o singură materie, ideea forței obligatorii absolute a deciziilor Supremei Instanțe judecătorești, date asupra interpretării sau valorii unui text legal și anume a fost de părere că *decizia Secțiunilor Unite ale Casației, de declararea de neconstituțională a unei legi, să fie publicată în Monitorul Oficial și în urmă legea să înceteze de a mai avea vreun efect.*

Ideea sa, fericită, nu a fost adoptată (cum era de așteptat de altfel) de către adunările constituante din 1923 și puterea executivă, ci dimpotrivă s'a înscris în Constituție dispozițiile art. 36, după care numai adunările legiuitoare fac interpretarea de autoritate a legilor, cât și art. 103 după care judecata asupra neconstituționalității unei legi se mărginește la cazul judecat. Grație acelor texte și în lipsa unei reale opinii publice Secțiile Unite ale Inaltei Curți de Casație sunt silit să dea sute de decizii cu acelaș text, de declararea de neconstituțională a aceleiași legi, în favoarea părților care au mijloacele materiale să ajungă până la ele cu procesul lor.

Între timp legea se aplică la toate instanțele de fond în mod provizoriu, ea rămâne aplicată definitiv acelor care n'au putința materială să ducă procesul până la Secțiunile Unite ale Inaltei Curți.

Cu un surâs ironic, puterea executivă, își poate săvârși liniștită abuzurile sale în baza legii neconstituționale, deciziile Secțiunilor Unite ale Casației producându-se târziu, după epuizarea instanțelor de fond și în orice caz cu autoritate numai la cazul judecat.

Aceeași situațiune în cazul unei legi ordinare, privitoare la raporturi dintre cetățeni și Stat și conținând dispozițiuni susceptibile de variate interpretări.

Puterea judecătorească nu-și poate îndeplini astfel rolul ei esențial de element social de continuitate.

În tăcerea Constituției este de admirat că diferitele legi de organizare a Inaltei Curți de Casație au făcut totuși modeste încercări de realizarea unității și continuității jurisprudenței.

Legea din 24 Ianuarie 1861, de înființarea Curții de Casație, are numai în art. 64 măsuri de asigurarea acelei unități de jurisprudență:

„Când după casațiunea unei hotărâri, Curtea de apel sau tribunalul la care s'a trimis pricina a se judeca din nou, va da o a doua sentință în aceeași pricină, atunci Curtea de Casație judecă cestiunea în Secțiuni Unite. (Măsură atât de înfe-

leaptă și care ar putea fi adoptată și în actuala lege).

Dacă a doua sentință a unui tribunal sau Curte e casată pentru aceleași motive, atunci instanța de trimetere se va conforma cu deciziunea Curții de Casație asupra punctului de drept judecat de acea Curte”.

În acest caz, Casația va comunica îndată Ministerului justiției cestiunea de drept controversată, ca la cea dintâiu sesiune a Camerei sau chiar în cursul sesiunii să se ceară de guvern interpretarea oficială a legii dela puterea legislativă. (Iarăși o măsură recomandabilă).

Art. 18, alin. 3 și IV, din legea din 1912 a Curții de Casație dispunea: „În cazurile în care Curtea ar găsi că este locul a se reveni asupra unei jurisprudențe stabilite de ea în cursul a 5 ani anteriori introducerii recursului de judecat, Curtea se va compune cu complectul cerut pentru divergențe.

Când acea jurisprudență a fost stabilită de Secțiunile Unite ale Curții, recursul se va judeca de asemenea în Secțiuni Unite.

Prin art. 17 alin. 3 din legea din 20 Decembrie 1925 a Inaltei Curți, se fac unele complectări ale dispozițiilor anterioare sus reproduse: „În cazurile în care o secțiune a Curții ar găsi că e locul a se reveni asupra unei jurisprudențe stabilite de unul din complectele sale în cursul a 5 ani anteriori judecării recursului în discuțiune, Curtea se va constitui cu complectul cerut pentru divergență (11 membri inclusiv primul președinte, punându-se concluziuni de d. procuror general).

„Când acea jurisprudență a fost stabilită de Secțiunile Unite ale Curții, atunci recursul se va judeca de asemenea în Secțiuni Unite”.

Recursul se va judeca tot în Secțiuni Unite în cazul când o secție ar găsi că e locul a se reveni asupra unei jurisprudențe stabilite de o altă secție.

Prin modificarea din 31 Martie 1932 a legii Curții de Casație, art. 17 are următorul text:

„În cazul în care o secție ar găsi că e locul a reveni asupra unei jurisprudențe stabilite de unul din complectele sale, în cursul a 5 ani anteriori judecării recursului în discuțiune, Curtea se va constitui cu complectul cerut pentru divergență.

Când acea jurisprudență a fost stabilită de un complect de divergență, în cursul celor 5 ani, prevăzuți de aliniatul precedent sau de Secțiunile Unite ale acelei Curți, sau când o secție ar găsi că este locul a se reveni asupra unei jurisprudențe contrarii, stabilită de o altă secție, recursul va fi trimis direct spre judecare în Secțiunile Unite.

Diferența de redacțiune dintre cele 3 legi vădește preocuparea tot mai accentuată de a lupta cu texte legale pentru unitatea și continuitatea jurisprudenței.

Pe vremuri această continuitate și unitate era a

sigurată prin prudența și tactul membrilor Supremei instanțe, care erau mai cu grijă pentru prestigiul și autoritatea deciziilor lor.

În legea Curții de Casație, în vigoare, tot pentru asigurarea unității jurisprudenței, găsim organizată mai complet instituția recursului în interesul legii, de care însă din nefericire se uzcază atât de rar, deși ocaziunile nu lipsesc.

În sprijinul unității jurisprudenței, activează și obligativitatea raportului în orice recursuri, raport care tebuie să conțină mențiunea dacă soluția din decizia criticată este conformă sau nu jurisprudenței Înaltei Curți; deasemenea posibilitatea casărilor fără trimitere, cât și dispozițiile art. 54, conform căruia, în caz de casare cu trimetere, deciziunile Curții de Casație asupra punctelor de drept soluționate, sunt obligatorii pentru instanța de fond. Dacă judecătorii instanței de trimitere nu se vor conforma deciziei Curții de Casație, vor fi trimiși în judecata Consiliului disciplinar. Hotărîrea casată din nou se va trimite acelei instanțe.

Semnalez faptul că la votarea art. 17 din legea din 1925 a Curții de Casație au avut loc următoarele debateri parlamentare (Vezi studiul de o deosebită valoare al d-lor George Julius și R. Hutschnecker: Recursul în Casație, pag. 17, ed. I).

D-l senator Sima Niculescu, a propus un amendament, ca *Primul Președinte al Curții de Casație, chiar din oficiu să aibă facultatea să dispună ca judecata asupra unui punct de drept, asupra căruia în ultimii 3 ani s'au pronunțat două decizii contrarii ale aceleiași secții, sau secții diferite să fie făcută în Secțiuni Unite. Punctul de drept astfel judecat în Secțiuni Unite, să fie obligatoriu pentru toate secțiunile, în decurs de 5 ani.*

Regretatul G. Mârzescu, Ministrul Justiției, s'a opus pe considerația că *amendamentul* poate veni în conflict cu principiile constituționale, care nu pot îngădui ca puterea judecătorească să se substituie puterii legiuitoare și să dispună în afară de spețele deduse în judecată, pe cale de dispozițiune generală, care ar echivala cu o reglementare legislativă.

Amendamentul a fost respins în forma de mai sus, dar d. Tony Iliescu, vice-președintele Senatului, a anunțat că s'a admis o altă redacțiune a amendamentului, în sensul că *Primul Președinte poate supune din oficiu debaterii Secțiunilor Unite, chestiunile de drept ce ar constata că în două secții fac obiectul a două hotărîri contrarii.*

În lucrarea d-lor G. Julius și Hutschnecker, sus citată, găsesc observațiunea că acel amendament s'a admis. În textul legii o asemenea dispozițiune lipsește. Se pare că la Cameră s'a schimbat textul în baza unui amendament al d-lui Mircea Djuvara. E regretabil că nu s'a admis amendamentul d-lui Sima Niculescu, în forma sa inițială, sau chiar cel puțin amendamentul său modificat.

Obiecțiunile făcute în Parlament contra aceluia amendament, ne surprinde că n'au fost invocate cu ocazia votării la 1923 de același Parlament a legii din 1923, a contribuțiunilor directe, unde în art. 84, în redacțiunea sa din 1923 (azi 85), s'a înscris această exorbitantă dispoziție, ca normele stabilite prin *deciziile Comisiei Centrale fiscale*, de pe lângă Ministerul de finanțe, simplă comisie administrativă, iar nu instanță judecătorească, *sunt obligatorii pentru comisiunile de fond în judecarea cazurilor asemănătoare*. Singurul care a combătut pentru alte considerațiuni a fost d. senator Krupensky.

Ce nu s'a acordat puterii judecătorești, s'a acordat unei comisii administrative fiscale, iar preceptiunile constituționale n'au constituit un impediment!!!

În art. 2 alin. penultim, din legea de organizare judecătorească, se dispune deasemenea că în caz de contrarietate între deciziile secțiunilor aceleiași Curți, sau mai multor Curți *în materie fiscală*, procurorul general de pe lângă Înalta Curte de Casație, va avea singur dreptul *de a deduce chestiunea de principiu înaintea Curții de Casație Secțiuni Unite, spre a stabili unitatea de interpretare a legii. Această interpretare devine obligatorie pentru toate instanțele și nu poate avea influență asupra deciziilor ce au provocat-o.*

În art. 84 din legea contribuțiunilor directe, în redacțiunea actuală, se iau *în materie fiscală*, următoarele măsuri pentru asigurarea unității jurisprudenței: Se pune obligațiune Ministerului de finanțe să comunice în corpul instrucțiunilor publicate în Monitorul Oficial jurisprudențe stabilite de Curtea de apel și tribunal, obligațiune ce până azi nu și-a îndeplinit-o efectiv.

Deasemenea se prevede că în caz de contrarietate între deciziile aceleiași Curți sau ale secțiilor aceleiași Curți, ale tribunalului, sau secțiunilor acelui tribunal, ale mai multor Curți sau mai multor tribunale *în materie fiscală*, procurorul general de pe lângă Curtea de Casație, va deduce din oficiu, sau la cererea Ministerului de finanțe, chestiunea de principiu înaintea Secțiunilor Unite ale Curții de Casație spre a stabili unitatea de interpretare a legii.

Această interpretare devine obligatorie timp de 5 ani pentru toate instanțele și nu poate avea nici o influență asupra deciziilor care au provocat-o.

Se mai prevede dreptul instanței de recurs, dacă comisia de fond de trimitere nu se conformează deciziei sale, să evoce fondul, judecând în ultimă instanță.

Deci scrupulele de ordin constituțional, sunt bune pentru materia penală, comercială și civilă, unde se pare că haosul poate domni în voce, în soluțiile instanțelor dar nu în materie fiscală, unde s'a putut organiza un regim procedural atât

de înțelept ca cel din textul legal, sus redat. Va bine merita de la cetățeni și va salva ideea de justiție, cel ce va avea curajul să extindă în toate materiile dispozițiile art. 84 din legea contribuțiilor directe (toate argumentele contrarii acestei opinii se găsesc în articolul d-lui M. C. Valearianu din *Curierul Judiciar* nr. 6 din 1926, asupra legii Curții de Casație din 1925).

Astăzi când majoritatea recursurilor *nu* mai sunt judecate de Inalta Curte de Casație, ci de tribunale sau Curți de apel constatăm o pronunțată contrarietate în soluțiile instanțelor de recurs, fiecare complex sau secție a tribunalelor sau Curților având jurisprudența sa.

Curțile de apel judecă recursurile în două materii atât de importante, încât reprezintă majoritatea litigiilor azi existente și anume materia fiscală și legea contractelor de muncă; de asemenea în parte din materia penală ca și în materie de expropriere agrară. Tribunalele sunt instanțe de recurs în litigii fiscale de anume valoare și în toate litigiile de orice natură dacă au anume valoare.

Este un imperativ categoric al justiției românești legiferarea obligativității pe 5 ani pentru toate instanțele și orice materie a deciziilor Secțiunilor Unite ale Inaltei Curți. Deasemenea posibilitatea anulării de către Curtea de Casație, după recursul d-lui procuror general a oricăror decizii contrarii, anulare cu efect și pentru părți.

De asemenea, acordarea dreptului pentru d. prim președinte al Curții de Casație, dar și pentru orice cetățean, să sesizeze acea Supremă instanță de o contrarietate de decizii, ale oricăror instanțe asupra unui punct de drept, ca să se dea de Secțiunile Unite ale Supremei Instanțe, o decizie de principiu, adică o interpretare de autoritate, obligatorie pe 5 ani, pentru orice instanțe, inclusiv Secțiunile Unite ale Inaltei Curți. În același timp, să se prevadă pentru tribunale și Curți de Apel, în legea de organizare judecătorească, un complex special pentru judecarea recursurilor, și obligațiunea constituirii tuturilor instanțelor în anume complex, în cazul când există o decizie a Curții de Casație, sau când se judecă după casare.

III. Ce valoare are decizia unei secțiuni a Curții de Casație dată în complex ordinar, iar nu de divergență și fără procuror general, asupra unui punct de drept, deși există o decizie contrarie a aceleiași secții, sau a altei secții, mai nouă de 5 ani.

Un complex obicinuit al Inaltei Curți nu observă, din mențiunile raportului său, din indicațiile părților, în concluziile lor, că există o decizie a Curții asupra punctului de drept discutat, decizie mai nouă de 5 ani, înaintea judecării recursului și dă o decizie contrarie, în loc să formeze complex de divergență și să judece ascu-

tând și concluziunile d-lui procuror general al Inaltei Curți. Ce *valoare* legală are o asemenea decizie, căci de una morală nici nu se mai poate vorbi?

Cred că o asemenea decizie nu are absolut nici o valoare legală, este nulă și inexistentă și instanța e obligată la cererea recurentului să fixeze un nou termen de judecată și constatând inexistența deciziei sale ca dată de un complex nelegal compus, trebuie să judece din nou, sau mai exact, sub raport legal să judece ca pentru prima dată atunci, în compunere legală, adică cu complex de divergență și cu concluziile d-lui procuror general.

Aceasta este soluțiunea ce se impune, față de redacțiunea imperativă a art. 17 din legea Curții de Casație, privitor la *obligațiunea constituirii* Curții în complex de divergență, în caz de existența unei decizii contrarii asupra punctului de drept de judecat. Subliniez că textul legal nu vorbește de o simplă facultate a Inaltei Curți lăsată la aprecierea sa, nu este o inofensivă recomandatiune și deci fără sancțiune în caz de nerespectare, ci o veritabilă obligațiune legală, ce trebuie riguros respectată.

Dispozițiunea art. 17 e imperativă și e privitoare la organizarea, la compunerea instanței; rațiunea ei am expus-o mai sus și am vădit caracterul de ordine publică absolută, dat fiind finalitatea urmărită de ea, adică unitatea jurisprudenței, situație care interesează în cel mai înalt grad ordinea publică, buna distribuire a justiției, fiind element fundamental al ideii de justiție, care este temelia Statului.

Călcarea acestor norme procedurale atrage inexistența deciziei pronunțate, fiind dată de un complex de judecată ilegal constituit.

Speța e similară existenței unei sentințe a tribunalului, care în loc să fie dată și pronunțată de doi judecători, e dată de un singur judecător. (Vezi Cas. I, 12 Martie 1908, Bul. p. 439).

Cazul se încadrează perfect în art. 735 alin. I și II pr. civ. care prevede nulitatea oricăror acte de procedură făcute de un magistrat necompetente, iar călcarea formei pricinuește părții o vătămare pe care nu o poate îndrepta decât anulând actul de procedură vicios.

Or, act de procedură fiind „*orice dispoziție pe care a încuviințat-o judecătorul*” (art. 257 pr. civ.), adică orice operație juridică efectuată în materie, fie de părți, fie de organele justiției și hotărârea judecătorească, a oricărei instanțe judecătorești, este și ea tot act de procedură. (În acest sens d. profesor *Eugen Herovanu*, în *Tratat de pr. civ.* vol. I, ed. 1926, pag. 147 nr. 56 și urm., care combate părerea def. *Alex. Șendrea și Tocilescu*. D-sa se exprimă în mod cu totul categoric că: „pentru

nulitatea actelor de procedură judiciară sau extra judiciară nu există în codul nostru decât o singură dispoziție generală fără excepție și deosebiri; rămâne bine stabilit că hotărârile nu pot fi puse sub nici un regim altul, decât acel la care sunt supuse toate acele acte de procedură".

D. E. Herovanu, în nota 8-a dela pagina 155, expune că acesta e și modul de a vedea al instanțelor judecătorești, care oridecâteori anulează o hotărîre, o fac în temeiul art. 735 pr. civ. Citează în această privință dec. 1 din 1886 a Curții Ap. I București, (*Dreptul* XV, pag. 328); Casația II, 153. 1892, (*Dreptul*, XXI, pag. 491); Cas. I, 21 Martie 1905 (*Dreptul* 31. 1905); Cas. Secțiuni Unite 2. 908, (*Curierul Judiciar* 1908, pag. 226).

Opinia lui E. Garsonnet e de neînvoat, fiindcă e șovăitoare în prim rând și în al doilea rând este bazată pe texte legale diferite de dispozițiunile legale românești. (Vezi *Garsonnet et Cézair Bru*, ed III, 1912, T. 2, pag. 106 și urm., pag. 129 (nota 6), pag. 137).

Pentru a evita asemenea situațiuni, care nu pot mări prestigiul puterii judecătorești, ar fi prudent ca să se facă o mai atentă verificare a stării jurisprudenței ei, de către Suprema Instanță, atunci când rezolvă recursurile pendinte și să se constituie în complect de divergență oridecâteori sunt întrunite condițiune art. 17 din legea sa organică. Ca să citez un singur caz în care a uitat această obligațiune legală, semnez decizia nr. 669 din 1934 a Secției II a Curții de Casație (publicată în *Curierul Judiciar* nr. 35 din 4 Noembrie 1934, însoțită de nota d-lui Gh. D. Dimitrescu, avocat) dată în chestiunea interpretării art. 262 din legea mineilor, unde în complect ordinar a dat o deciziune cu totul contrarie deciziunilor sale nr. 695 din 1931, 409 din 1932 și 705 din 1932, făcând o periculoasă și de altfel neîngrijit motivată schimbare de jurisprudență, în loc să formeze complect de divergență și să dea soluțiunea sa cu concluziile d-lui procuror general, dacă voia să revină asupra soluțiilor anterioare.

Consecința era fatală: instanțele de fond, comisiile de validare și comisiile de apel de validare continuă să respecte primele deciziuni, ultima neavând existența legală, iar argumentarea din ea fiind cu totul neconvingătoare, ca contrarie și textelor legale și lucrărilor de legiferare a acelor texte și art. 19 din Constituție.

Dacă rezultatul articolului de față ar fi evitarea procedurii de cazuri similare, el și-a atins cu prisosință scopul.

GEORGE ELIESCU

fost magistrat, avocat, Câmpina

INALTA CURTE DE GASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. U.

Audiența dela 1 Noembrie 1934

Președinția d-lui D. VOLANSCHI, Prim președinte

Ana Serghiescu cu Casa Rurală și a.

Decizia nr. 41. Dosar nr. 14/934

Intervențiune. Condițiuni pentru a fi admisă. Art. 247 pr. civ.

Neconstituționalitate. Legea reglementării datoriilor din 7 Aprilie 1934. Ordonanțe de adjudecare. Recurs în casație contra lor pendinte la promulgarea legii conversiunei. Desființarea unor asemenea ordonanțe prin legea din 7 Aprilie 1934. Dispozițiune constituțională. Art. 48 și 68 din legea regl. datoriilor din 7 Aprilie 1934, art. 560, 563, 565 și 567 pr. civ., art. 3 din legea Casei Rurale și art. 17 din Constituție.

Dacă prin dispozițiunile art. 48 și 68 din legea regl. datoriilor din 7 Aprilie 1934 se violează principiul separațiunii puterilor prin imixtiunea puterii legiuitoare în atribuțiunile celei judecătorești. Soluție negativă. Art. 33 și 40 din Constituțiune.

1. Pentru ca un terțiu să poată interveni într'un proces în curs trebuie ca el să aibă un interes legitim, născut și actual, adică să existe din punct de vedere legal.

2. Potrivit art. 560 pr. civ. comb. cu art. 565 și 567 din același cod situațiunea adjudecatarului, în timpul când recursul contra ordonanței de adjudecare este încă pendinte, fiind aceea a unui cumpărător sub condițiune suspensivă, iar potrivit art. 563 pr. civ., dreptul creditorului urmăritor asupra pretului consemnat fiind afectat de aceeași condițiune suspensivă, — căci numai ordonanța de adjudecare rămasă definitivă și executată trece adjudecatarului dreptul ce avea și urmăritul asupra bunului vândut, — când prin art. 48 și 68 din legea conversiunei se autoriză desființarea ordonanțelor de adjudecare aflate în recurs la Inalta Curte, prin această desființare nu s'a putut răpi vre un drept din patrimoniul adjudecatarului și al creditorului urmăritor și, în consecință, nu se violează prin aceste texte principiul din art. 17 din Constituție.

3. Legea reglementării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 prevăzând, prin art. 48 și 68, că ordonanțele de adjudecare, contra cărora există recurs pendinte la promulgarea ei, se vor desființa în urma cererii debitorului, nu vizează tranșarea unui anumit litigiu ci cuprinde o dispozițiune cu caracter general și obiectiv aplicabilă în toate procesele de același fel; ca atare fiind vorba de reglementări a unor situațiuni juridice generale nu se produce nici o imixtiune a puterii legiuitoare în exercitarea atributelor puterii judecătorești și prin consecință dispozițiunile textelor de mai sus neviolând principiul separațiunii puterilor sunt constituționale.

Curtea,

S'a luat în cercetare chestiunea neconstituționalității art. 48 și 68 din legea lichidării datoriilor invocată de Casa rurală prin întâmpinarea depusă la motivul special de casare introdus de Ana Serghiescu în fața Inaltei Curți de Casație s. II-a, care constatând că debitorul A. Serghiescu întrunește condițiunile legii lichidării datoriilor a trimis cauza Secțiunilor Unite, pentru judecarea chestiunii neconstituționalității.

Luându-se în discuție cererea de intervenție, făcută de Asociația Micilor Plugari „Regele Țăranilor” în calitate de apărătoare a intereselor profesionale a micilor plugari :

S'a ascultat d-l Dimitrescu, președintele asociației. S'au ascultat apoi d-nii avocați Dendrino, Flechtenmacher, Rosental și Râmniceanu, cari pun concluzii pentru respingerea cererii.

Deliberând.

Asupra cererii de intervenție făcută de Asociația Micilor Plugari „Regele Țăranilor”, persoană juridică reprezentând interesele micilor plugari din România:

Considerând că în conformitate cu art. 247 procedura civilă, acela care are un interes legitim născut și actual într-o pricină ce se urmează între alte persoane, va putea cere să stea și dânsul în instanță și această intervenție se va putea face, fie pentru recunoașterea drepturilor intervenientului, fie pentru apărarea drepturilor uneia din prigonitoarele părți;

Că, din acest text rezultă că pentru ca un terțiu să poată interveni într'un proces în curs, trebuie ca dânsul să aibă un interes legitim născut și actual, interes care nu este suficient să fie numai afirmat după aprecierea subiectivă a părții, ci el trebuie să fie legitim, adică să existe din punct de vedere legal;

Având în vedere că în speță interesul ce se afirmă de către asociația sus numită de a interveni în acest proces nu întrunește condițiile de mai sus, întrucât nici un text de lege nu autoriză această asociație creată în scopul protejării intereselor micilor plugari din România să intervină într'un litigiu care nu pune în discuție prin obiectul său nici personalitatea sau patrimoniul asociației și nici vre'un drept al unuia din membrii săi, care să fie în legătură cu interesele colectivității membrilor, în speță nesustinandu-se că debitoarea Ana Serghiescu ar face parte din această asociație;

Că, astfel fiind, cererea de intervenție din cauză nejustificându-se pe un interes care să fie legal, urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge cererea asociației „Regele Țăranilor” de a sta în instanță.

După care s'au ascultat d-nii avocați Dendrino, Micescu și Djuvara în susținerea motivului de neconstituționalitate, apoi d-nii avocați Râmniceanu, Flechtenmacher și Rosental.

Deliberând.

Asupra chestiunii neconstituționalității art. 48 și 68 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, invocate de intimata Casa Rurală prin întâmpinarea ce a făcut ca răspuns la motivele suplimentare de recurs introduse de recurenta Ana Serghiescu contra ordonanțelor de adjudecare nr. 293 din 1931 și 294 din 1931 ale Tribunalului Ilfov s. Notariat, chestiunea neconstituționalității fiind trimisă în judecata Secțiunilor Unite prin jurnalul nr. 5232 din 1934 al secției a II-a a acestei Inalte Curți:

Având în vedere actele din dosar din cari în fapt se constată următoarele:

Prin ordonanțele de adjudecare nr. 293 și 294 din 12 Ianuarie 1934, date de Tribunalul Ilfov s. Notariat, se adjudecă în mod definitiv asupra intimatului Comandor R. Herter moșia Sălciile lotul 4 și moșia Rășani loturile 2 și 3 din comuna Ciorani jud. Prahova, ambele imobile fiind proprietatea recurente Ana Serghiescu și ipotocate de dânsa pentru datoria de 2.500.000 lei ce contractase față de Casa Rurală prin actul de împrumut ipotecar autentificat de Tribunalul Ilfov la 13 Decembrie 1928.

Impotriva acestor ordonanțe Ana Serghiescu a declarat recurs invocând mai multe motive privitoare la violarea a diferite texte din legea Casei Rurale, legea organizării judecătorești, procedura civilă, precum și un motiv privind neconstituționalitatea art. 72 și 78 din legea Casei Rurale.

În timpul când aceste recursuri se găseau pendinte în fața Inaltei Curți de Casație s. II-a, se promulgă legea reglementării datoriilor din 7 Aprilie 1934, care, prin art. 48 și 68 a îngăduit acestor recurenți să ceară Inaltei Curți desființarea ordonanței de adjudecare prin formularea în termen de două luni a unui motiv special de casare.

Că, recurenta formulând acest motiv, intimata Casa Rurală pe cale de întâmpinare, a invocat neconstituționalitatea sus menționatele texte din legea reglementării datoriilor;

Că, Secțiunea II-a a acestei Inalte Curți, pășind la judecare recursurilor, a găsit că motivul suplimentar primează și constatând că recurenta întrunește condițiile legii reglementării datoriilor pentru a putea cere desființarea ordonanțelor, a trimis cauza Secțiunilor Unite pentru judecarea chestiunii neconstituționalității textelor art. 48 și 68 din sus menționata lege;

Având în vedere că intimata Casa Rurală contestă constituționalitatea acestor texte de lege prin motivele în număr de două cuprinse în memoriul ce a depus.

Văzând primul motiv de neconstituționalitate astfel formulat:

I. Dispozițiunile art. 68 și 48 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane, publicată în Monitorul Oficial nr. 83 din 7 Aprilie 1934, sunt neconstituționale pentru că ele violează art. 17 din Constituție care garantează proprietatea de orice natură, deci și aceia a creanțelor, cum și drepturile incorporale și această violare se face sub un întreit aspect:

a) Prin art. 3 din legea de reorganizarea Casei Rurale, publicată în Monitorul Oficial nr. 107 din 17 Mai 1930 se prevede că drepturile și atribuțiunile acordate Casei Rurale nu se vor putea modifica nici restrânge nici direct, nici indirect, până la împlinirea termenului de 30 de ani dela promulgarea legii. Printre drepturile acordate nouă prin acea lege și acelea înscrise în cap. IX și relative la modul de realizarea creanțelor în caz de neplată, iar în special modul de adjudecare este prevăzut prin art. 81—85. Prin art. 68 și 48 din legea lichidării datoriilor, desființându-se ordonanțele de adjudecare, fie pe calea recursului, dar nu pentru motive de drept existând în momentul adjudecării, ci pentru motive create ulterior de lege și în privința cărora se dă Inaltei Curți un rol pur mecaric, fie chiar pe calea unei acțiuni obișnuite în justiție, după cum mai jos arătăm, se aduce o gravă atingere drepturilor conferite Casei Rurale prin legea ei și cari odată intrate în patrimoniul ei nu pot fi răpite printr-o lege ulterioară, fără a se viola principiul garantării dreptului de proprietate aplicabil și drepturilor incorporale. Ne referim în această privință la deciziunea Inaltei Curți, Secțiuni Unite nr. 50 din 17 Noemvrie 1932 ¹⁾.

b) Dar aceste principii sunt nesocotite și din alt punct de vedere. O ordonanță de adjudecare este o hotărâre sui-generis care constată o transmisiune de proprietate făcută sub privigherea justiției. Efectele unei adjudecări sunt de a face să intre în patrimoniul adjudecatului un drept definitiv asupra bunului adjudecat și în acel al creditorului-urmăritor un identic drept asupra prețului, drepturi cari nu pot fi anihilate

1) Publicată în *Curierul Judiciar*, nr. 8 din 19 Februarie 1933, însoțită de Nota d-lui E. Cristoforeanu și în *Jurisprudența Generală*, 1933 sp. 453 p. 431.

decât printr-o eventuală casare a ordonanței. Această împrejurare însă nu constituie o condițiune a adjudecării în sensul unui eveniment viitor și incert, căci Inalțul For este chemat numai să verifice dacă condițiunile de formă prevăzute de lege erau îndeplinite în momentul când adjudecarea a avut loc, iar odată recursul respins, adjudecarea are efect retroactiv din momentul depunerii prețului, împrejurare care rezultă în mod evident din art. 563, 567, 581 pr. civ. și art. 40 legea timbrului. Orice lege care desființează o ordonanță de adjudecare atinge principiul respectării drepturilor câștigate, intrate în patrimoniul adjudecatarului, și creditorului urmăritor și ca atare violează art. 17 din Constituție. Este drept că art. 68 are aerul de a conferi dreptul de a desființa ordonanța Inaltei Curți. Un examen atentiv al textului arată însă că în realitate s'a recurs la un subterfugiu, tocmai spre a se obvia la criticele aduse sistemului vechilor legi de asanare care permiteau pronunțarea desființării ordonanțelor de către instanțele de fond. S'a crezut că, prin creierea unui motiv special de casare bazat numai pe împrejurarea că debitorul este agricultor, se poate da Inaltei Curți dreptul de a casa ea ordonanța. Subterfugiul este evident căci Inaltei Curți i se răpește prin acest sistem dreptul pe care ea îl are de a cenzura soluțiunile date de instanțele de fond chestiunilor de drept, transformând-o într-o instanță de fond căreia i se dă un rol mecanic de a casa automata o ordonanță numai pe o împrejurare de fapt, isvorând dintr-o lege care nu a fost violată de instanța de fond, de vreme ce ea nu exista în momentul adjudecării, transformându-se cu totul rolul Inaltei Instanțe, care conform art. 562 proc. civ. poate casa o ordonanță numai când s'a călcat o rânduială a legii prescrise sub pedeapsă de nulitate, sau pentru cauze de incompetență, exces de putere, sau omisiune esențială. Pentru a evidenția mai bine defectuositatea sistemului legii, trebuie să arătăm că alin. 6 al art. 68 permite deducerea chestiunii desființării ordonanței și înaintea instanței de fond, făcându-se acolo dovezile necesare relative la dreptul debitorului de a beneficia de lege, caz în care alin. 7 al art. 68 prescrie suspendarea judecării recursului, iar alin. 8 arată că în caz de suspendarea judecării, adjudecatarul are dreptul de a pretinde restituirea prețului, fără chiar să se fi pronunțat casarea ordonanței și aceasta implică o desființare a ordonanței tot de instanțele de fond, astfel după cum era sistemul legilor anterioare, căci ce mai înseamnă o ordonanță de adjudecare, dacă prețul ei a fost restituit?

c) Dreptul de casarea ordonanței de adjudecare acordat debitorului prin art. 68 și 48 din legea lichidării, este o consecință a dreptului acordat lui de a beneficia de dispozițiunile de favoare ale legii. Noi socotim că pentru debitorul aflat în această situațiune trebuie considerat că prin schimbarea epocilor de plată, prin micșorarea creanței și schimbarea tuturor condițiunilor sub cari ei au contractat, se aduce de asemenea o gravă atingere principiului înscris în art. 17 din Constituție, după cum această Inaltă Instanță a decis prin deciziunea nr. 50 din 17 Noemvrie 1932, și dacă dv. socotiți că drepturile acelea sunt neconstituționale, dispărând ca atare baza dreptului de casarea ordonanței, trebuie să dispară însuși acest drept după cum dv. ați hotărât prin decizia nr. 16 din 3 Mai 1934 ²⁾.

Având în vedere că prin acest motiv se susține că dispozițiunile art. 48 și 68 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 violează art. 17 din Constituție prin aceea că ele răpesc din patrimoniul Casei Rurale și acela al adjudecatarului drepturi definitiv câștigate prin efectul ordonanței de adjudecare; că aceste texte răpesc de asemenea drepturile acordate Casei Rurale prin legea de organizare a instituțiunei din 17 Mai 1930, cari drepturi,

conform art. 3 din aceeași lege, nu-i pot fi răpite și, în sfârșit, dispozițiunile textelor de mai sus sunt consecința dispozițiunilor de bază ale legii reglementării datoriilor care ele înșile violează art. 17 din Constituție prin edictarea reducerii creanței și schimbarea condițiunilor sub cari părțile au contractat;

Considerând că prin art. 17 din Constituție, proprietatea de orice natură și creanțele asupra Statului sunt garantate;

Că acest articol cuprinzând în sfera sa toate drepturile patrimoniale se admite că și creanțele asupra particularilor se bucură de aceeași garanție constituțională;

Având în vedere că prin dispozițiunile art. 48 alin. 2 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 se prevede că ordonanțele de adjudecare pentru care există recurs în termen pendinte la Inalta Curte de Casație, se vor desființa conform procedurii prevăzute la art. 68, acest ultim text arătând în alin. 4 că desființarea ordonanțelor se va declara de către Inalta Curte în urma cererii debitorului, introdusă sub forma de motiv special de casare în termen de cel mult două luni dela promulgarea legii;

Că, pentru a vedea dacă aceste dispozițiuni legale contravin principiului cuprins în art. 17 din Constituție, trebuie a se stabili mai întâi care este natura drepturilor dobândite de adjudecatar și creditorul urmăritor pe baza unei ordonanțe de adjudecare după depunerea prețului și în timpul cât recursul declarat de debitorul urmărit contra acestei ordonanțe se găsește pendinte în fața Inaltei Curți;

Considerând că, în ce privește pe adjudecatar, situațiunea lui în acest timp este aceea a unui cumpărător sub condițiune suspensivă, întru cât nașterea dreptului său de proprietate asupra bunului adjudecat depinde de îndeplinirea evenimentului viitor și incert care este respingerea recursului;

Că, această situațiune a adjudecatarului rezultă atât din textul art. 560 din codul de procedură civilă care prevede că recursul contra ordonanței de adjudecare este suspensiv de executare, cât și din art. 565 acelaș cod, prin care se spune că numai ordonanța de adjudecare rămasă definitivă și executată trece adjudecatarului dreptul ce avea și urmăritul asupra bunului vândut;

Că ea mai rezultă de asemeni și din dispozițiunile art. 567 alin. 2 proc. civ., prin cari se confirmă că transmisiunea dreptului de proprietate asupra persoanei adjudecatarului se află suspendată în timpul cuprins între momentul adjudecării și acela al rămănerii ei definitive, fiindcă dacă o asemenea suspendare n'ar exista, atunci nu s'ar înțelege care ar mai fi utilitatea ficțiunei legale, creiată prin articolul de mai sus, în virtutea căreia ordonanța de adjudecare rămasă definitivă are, în ce privește transmisiunea dreptului de proprietate, efect retroactiv din momentul depunerii prețului;

Având în vedere că, în ce privește pe creditorul urmăritor, dreptul său asupra prețului consemnat, se găsește afectat de aceeași condițiune suspensivă, întrucât până la tranșarea recursului, prețul rămâne consemnat, iar în cazul casării ordonanței el se restituie adjudecatarului conform art. 563 alin. 2 proc. civ.;

Considerând că legea Casei Rurale din 17 Mai 1930, în baza căreia s'a făcut urmărirea din speță nu derogă dela efectele ordonanțelor de adjudecare, astfel cum au fost arătate mai sus, această lege conținând dispozițiuni de procedură fără a modifica însă drepturile

²⁾ Publicată în Curierul Judiciar, nr. 37 din 18 Noemvrie 1934.

de fond ce adjudecatarul și creditorul urmăritor do- bândesc în temeiul unei ordonanțe de adjudecare, conform textelor din procedura civilă;

Că art. 3 din legea Casei Rurale vorbind de drepturi acordate acestei instituții cari nu se vor putea mo- difica timp de 30 de ani, nu se referă la drepturi spe- ciale ce ar rezulta din ordonanțele de adjudecare pen- tru adjudecatar sau creditorul urmăritor, ci la acele drepturi și atribuțiuni în vederea cărora Casa Rurală a fost instituită și cari se găsesc enunțate în cele 14 puncte ale art. 4 din lege;

Că, astfel fiind, indiferent de procedura urmată pen- tru obținerea ordonanței de adjudecare, aceia a drep- tului comun sau aceia instituită prin legea Casei Ru- rale, rămâne pe deplin stabilit că drepturile ce dobân- desc atât adjudecatarul, cât și creditorul urmăritor pe baza ordonanței de adjudecare, sunt afectate de con- dițiunea suspensivă a rămânării definitive a acestei ordonanțe;

Că, până la respingerea recursului adică în tot tim- pul cât condițiunea se află pendinte, nu numai că drepturile afectate de o atare condițiune nu pot pro- duce efecte, dar ele nici nu s'au născut încă în patri- moniile respective, putând nici să nu se nască în viitor în cazul când condițiunea nu se realizează;

Că, în această situațiune, intervenind legea regle- mentării datoriilor, care prin art. 48 și 68, citate mai sus, autoriză desființarea ordonanțelor de adjudecare aflate în recurs la Inalta Curte, prin această desfiin- țare nu s'a putut răpi vre-un drept din patrimoniile adjudecatarului și creditorului urmăritor și prin con- secință, textele de lege incriminate nu violează princi- piul conținut în art. 17 din Constituție arătat mai sus;

Având în vedere că, față de această soluție, devine fără interes a mai discuta și celelalte argumentări fă- cute de recurent în jurul aceluiaș motiv și anume chestiunea dacă în pronunțarea desființării ordonan- ței Inalta Curte nu are decât un rol pur mecanic și dacă prin acordarea Inaltei Curți a dreptului de a pronunța desființarea, nu se caută în realitate decât un subterfugiu pentru evitarea criticilor ce s'au adus vechilor legi de asanare cari permiteau pronunțarea desființării ordonanțelor de adjudecare de către in- stanța de fond;

Că, de asemenea, stabilindu-se că, prin posibilitatea acordată debitorului de textele art. 48 și 68 din legea reglementării datoriilor de a cere desființarea ordon- anței, nu se răpește nici un drept din patrimoniul adjudecatarului sau creditorului, este fără utilitate a mai cerceta dacă acest drept este consecință dispozi- țiunilor de bază ale legii, care ele înșile ar fi neconsti- tuționale — după cum prelinde recurentul — fără a ataca însă ca neconstituționale alte texte decât cele de mai sus;

Că, de altfel, această ultimă chestiune nici n'a mai fost susținută oral de către intimată în desvoltarea motivelor de neconstituționalitate;

Că, astfel fiind, motivul sprijinit pe aceea că textele art. 48 și 68 din legea reglementării datoriilor ar viola art. 17 din Constituție, sub aspectele examinate mai sus, este neîntemeiat și prin consecință, urmează a se înlătura.

Văzând motivul II de neconstituționalitate astfel formulat :

II. Citate-e articole 68 și 48 violează și principiul separa- țiunii puterilor înscris în art. 33 și 40 din Constituție.

Această violare se face prin imixtiunea puterii legiuitoare în atribuțiunile celei judecătorești, căreia îi impune anume

soluțiuni de dat, bazate numai pe considerațiuni de fapt, după cum mai sus arătăm prin motivul I litera b, desființând pu- terea legiuitoare acte ale puterii judecătorești, cum sunt or- donanțele de adjudecare.

Având în vedere că prin acest motiv se susține că textele art. 48 și 68 din legea reglementării datoriilor violează art. 33 și 40 din Constituție, și această violare se face prin imixtiunea puterii legiuitoare în atribu- țiunile celei judecătorești;

Considerând că art. 33 din Constituție prevede că toate puterile Statului emană dela națiune, care nu le poate exercita decât numai prin delegațiune și după principiile și regulile așezate în Constituțiunea de față, iar art. 40 din aceeași Constituție prevede că puterea judecătorească se exercită de către organele ei;

Că, legiuitorul constituunt adoptând principiul se- parațiunii puterilor, el a încredințat atribuțele suve- ranității la titulari deosebiți, dând puterii judecătorești dreptul de a judeca conflictele ce eventual pot să se ivească cu ocaziunea și în timpul aplicării legilor;

Că, un amestec al unei puteri în atribuțele celeilalte nu este îngăduit de legea noastră fundamentală, în a- fară de colaborarea între aceste puteri anume arătate și admisă de Constituție pentru asigurarea bunului mers al Statului;

Că, puterea judecătorească având în sarcina sa drep- tul de a judeca procesele, există imixtiune a puterii legiuitoare în exercitarea atributelor puterii judecă- torești oricând că puterea legiuitoare elaborează o lege prin care tranșează un anumit litigiu, impunând soluțiuni judecătorilor fără ca aceștia să mai aibă po- sibilitatea de a aprecia dacă faptele sau situațiunile din speța asupra căreia sunt chemați să se pronunțe se încadrează sau nu în dispozițiunile legii;

Că, legiuitorul rămâne însă în limitele sale fixate de Constituție atunci când edictază norme cu carac- ter general și obiectiv cari au a fi aplicate în toate pro- cesele de acelaș fel, față de toți imprecinații cari pot invoca beneficiul noulor măsuri edictate, acest acces la noulle măsuri rămânând a se aprecia în fiecare caz în parte de instanțele judecătorești în fața cărora liti- giul se găsește pendinte;

Că, prin aceste reglementări a unor situații juridice generale nu se produce nici o imixtiune a puterii le- giuitoare în exercitarea atributelor puterii judecăto- rești, întrucât este rolul puterii legiuitoare a fixa norme obligatorii pentru toți cetățenii țării, pe cari apoi urmează să le interpreteze organele judecătorești, prin raport la cazurile litigioase;

Având în vedere că prin art. 48 și 68 din legea re- glementării datoriilor se prevede că ordonanțele de adjudecare pentru care există recurs introdus în ter- men pendinte la Inalta Curte de Casație, se vor des- mința de către Inalta Curte în urma cererii debitoru- lui, formulată sub forma de motiv special de casare în termen de cel mult două luni dela promulgarea legii;

Că, prin aceste dispozițiuni nu se vizează tranșarea unui anumit litigiu, ci se caută să se dea puțința de a beneficia de dispozițiunile legii reglementării dato- riilor și tuturor acelor debitori cari deși ar fi putut invoca beneficiul legii, se găsesc la data promulgării ei cu imobilul vândut la licitație,

Că, noul mijloc de recurs, înființat în favoarea de- bitorilor de mai sus, nu se rezolvă în mod mecanic de către Inalta Curte, care păstrează dreptul de a aprecia în fiecare caz în parte dacă debitorul întrunește sau nu condițiunile legii pentru a se putea ajunge la des- ființarea ordonanței;

Că, față de cele de mai sus, dispozițiunile de lege incriminate nedepășind limitele fixate de Constituție pentru puterea legiuitoare și prin consecință neviolând principiul separațiunii puterilor, urmează că și motivul II de neconstituționalitate să fie înlăturat.

Pentru aceste motive, Curtea, declară constituționale dispozițiunile art. 48 alin. II și 68 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE S. U

Audiența dela 4 Octombrie 1934

Președenția d-lui D. VOLANSCHI, prim președinte

Ioan Săvulescu cu Primăria Capitalei

Decizia nr. 26 Dosar nr. 19/931

Neconstituționalitate. Când și unde trebuie ridicată? Art. 29 din legea Curții de casatie. Art. 2 și 3 din legea contenciosului administrativ.

Conform art. 29 din legea Curții de Casatie nu se poate aduce direct în judecata Secțiunilor unite ale Curții de casatie chestiunea constituționalității unei legi, în speță art. 2 și 3 din legea contenciosului administrativ, dacă ea n'a fost ridicată la instanța de fond, sau, deși a fost ridicată, partea a renunțat la ea, nefăcând nici o rezervă înaintea celei din urmă instanțe de fond, atunci când procesul se soluționează definitiv de către acea instanță sau în recurs prin rezolvarea altor motive de recurs.

În aceste condițiuni, odată soluționată definitiv chestiunea de fond, secțiunile unite nu mai pot fi sesizate cu judecarea chestiunii de neconstituționalitate a unei legi, fără a se viola principiul autorității lucrului judecat.

Curtea.

S'a ascultat recurentul Ioan Săvulescu prin d. av. Herovanu și intimata Primăria Capitalei prin d. av. I. Dumitrescu.

D. av. I. Dumitrescu a ridicat incidentul de inadmisibilitate a recursului judecat la secțiunea III-a, arătând că recurentul n'a formulat nici o cerere cu privire la trimiterea procesului în judecata Secțiunilor Unite pentru neconstituționalitate, după cum se constată din practica deciziunii unde nu se face nici o rezervă în această privință.

Deliberând.

Asupra incidentului de inadmisibilitate a recursului de față:

Având în vedere actele dela dosar, din care rezultă că Curtea de apel București, S. II-a întemeindu-se pe art. 2 și 3 din legea Contenciosului Administrativ, prin deciziunea civilă nr. 245 din 1926, a respins ca inadmisibilă acțiunea în contencios intentată de Ion Săvulescu, — acțiune, prin care numitul ceruse anularea dispozițiunii prin care Primăria Municipiului București, a pus în executare deciziunea nr. 51 din 1925, a Comisiunei disciplinare pentru judecarea funcționarilor județeni și comunali din județul Ilfov și prin care a fost destituit din funcțiunea de contabil al percepției a VI-a comunală;

În contra acestei decizii Ion Săvulescu a făcut recurs, invocând prin motivele scrise de casare, între alte motive referitoare la violare de lege și exces de putere și neconstituționalitatea legii și a regulamentului statutului funcționarilor publici;

La data când s'a judecat recursul la secțiunea III-a a Inaltei Curți, recurentul deși prezent în instanță, n'a mai cerut trimiterea chestiunii de neconstituționalitate în judecata Secțiunilor Unite;

Inalta Curte, Secția III-a, prin deciziunea nr. 1199 din 1926, a respins recursul confirmând interpretarea dată de Curtea de apel articolului 3 din legea contenciosului administrativ;

Ulterior, la 2 Ianuarie 1931, recurentul cere Curții de apel revizuirea deciziunii sale civile cu nr. 245 din 1926, cerere prin care face rezerve exprese asupra constituționalității art. 3 litera b din legea contenciosului administrativ; această cerere a fost respinsă ca nefondată prin deciziunea nr. 60 din 1933.

La aceeași dată de 2 Ianuarie 1931, recurentul Ion Săvulescu face și recurs special în contra deciziei Curții de apel nr. 245 din 1926 și în contra deciziunii Inaltei Curți, Secția III-a nr. 1199 din 1927, recurs prin care cere Secțiunilor Unite să constate că dispozițiunile art. 3 litera b, alin. prim din legea contenciosului administrativ sunt neconstituționale;

Având în vedere că prin incidentul ridicat, intimațul pretinde că recursul de față e inadmisibil, întrucât chestiunea de neconstituționalitate formulată prin acest recurs, a fost dedusă înaintea Secțiunilor Unite, fără ca recurentul să fi făcut vre-o rezervă în privința ei cu ocazia judecării recursului înaintea Secțiunei III-a, sau să fi cerut cu acea ocazie trimiterea ei în judecata Secțiunilor Unite;

Considerând că, după dispozițiunile art. 29 din legea Curții de casatie, chestiunea neconstituționalității unei legi nu poate veni în judecata Secțiunilor Unite ale acestei Curți decât dacă a fost ridicată înaintea instanțelor judecătorești la care se judecă cauza, urmând ca procesul să se rezolve acolo în mod definitiv și numai în urmă să se judece de către Secțiunile Unite ale Curții de casatie chestiunea neconstituționalității legii, cu singura excepție când ambele părți consimt la suspendarea cauzei pentru a se judeca mai întâi chestiunea de neconstituționalitate;

Că, de aci rezultă că nici într'un caz nu se poate aduce direct în judecata Secțiunilor Unite ale Curții de casatie chestiunea constituționalității unei legi când ea n'a fost ridicată la instanțele de fond, sau când, deși a fost ridicată, partea renunță la ea, nefăcând vre-o rezervă înaintea celei din urmă instanțe de fond atunci când procesul se soluționează definitiv de către acea instanță sau și în recurs prin rezolvarea altor motive de casare;

Că, în aceste condițiuni, odată cauza soluționată definitiv de către instanțele de fond și de către instanța de recurs, Secțiunile Unite nu mai pot fi sesizate cu judecarea chestiunii de neconstituționalitatea unei legi, fără a se viola principiul autorității lucrului judecat, așa că nu se mai poate aduce direct înaintea Secțiunilor Unite asemenea chestiune fără să fi fost propusă la instanțele judecătorești;

Considerând că din actele dela dosar se constată că cu ocazia judecării litigiului asupra căruia s'a dat deciziunea Curții de apel cu nr. 245 din 1926, recurentul n'a făcut nici o rezervă nici înaintea instanței de fond și nici înaintea Inaltei Curți Secția III-a, cu ocazia judecării recursului, cu privire la neconstituționalitatea textelor de lege arătate în recursul de față. — Înaintea Secțiunei III-a a Inaltei Curți invocându-se numai prin motivele scrise, nu și oral, neconstituționalitatea unor alte texte și anume a legii și regulamentului statutului funcționarilor publici;

Considerând că invocarea neconstitutionalității, propusă cu ocazia judecării cererii de revizuire în contra deciziei Curții de apel cu nr. 245 din 1926, nu poate fi luată în considerare, întrucât a fost propusă după ce litigiul asupra căruia poartă recursul de față a fost rezolvat definitiv prin respingerea recursului introdus în contra acelei decizii:

Că, dar, incidentul de inadmisibilitate a recursului de față fiind întemeiat, urmează a fi admis și, prin consecință, a se respinge recursul ca inadmisibil.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul ca inadmisibil.

CURTEA DE APEL DIN BUGUREȘTI SECȚIA II-a

Audiența dela 1 Mai 1934

Președenția d-lui IOAN BOTEZ, consilier

M. Teodorian-Carada ș. a. în calitate de lichidatori ai Soc' anon. Moreni Ghirdoveni și Florica Butculescu Demetriad
Decizia comercială nr. 94. Dosar nr. 625/934

Societate anonimă pe acțiuni. Reducere de capital. Restituirea unei anumite sume de fiecare acțiune. Neridicarea ei timp mai mult de cinci ani. Lichidare. Art. 219, 217, 949 § 1 cod. com.

Cererea unor foști lichidatori ai unei societăți anonime pe acțiuni, azi lichidată, de a se încuviința ca sumele cuvenite deținătorilor unora dintre acțiunile societății, drept restituire din capital, hotărâtă de adunarea generală a societății, mai înainte de a intra în lichidare, care nu au fost ridicate în timp mai mult de cinci ani, de deținătorii acelor acțiuni, dela Casa de depuneri, unde au fost depuse în contul deținătorilor lor, cu ocazia lichidării, să fie împărțite între posesorii restului de acțiuni care și-au încasat la timp sumele ce li s'au cuverit ca restituiri din capital, nu poate fi admisă, aceste sume încetând a mai constitui un bun al societății lichidate, ele aparținând titularilor lor, deținătorii acelor acțiuni, care sunt în drept să le ridice dacă și când vor găsi de cuviință, dispozițiile art. 949 § 1 c. com., privitor la prescripțiune, prin trecerea termenului de cinci ani, nefiind aplicabile în speță.

Curtea,

Asupra apelului făcut, prin petitiunea înreg. la nr. 4.075 din 7 Martie 1934 de către M. Theodorian-Carada și M. Adamescu, în calitate de foști lichidatori ai societății anonime „Moreni-Ghirdoveni“, azi lichidată, și de câțiva Florica Butculescu-Demetriad, în calitate de fostă acționară a acelei societăți, în contra jurnalului cu nr. 3.684 din 1934 al tribunalului Ilfov, secția I-a comercială, prin care li s'a respins cererea făcută, prin petitiunea înregistrată la nr. 4.511 din 15 Februarie 1934, de distribuirea sumei de 563.850 lei, consemnată la Casa de Depuneri și Consemnațiuni:

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale ale apelanților;

Având în vedere că din toate acestea se stabilește în fapt următoarele:

Prin procesul-verbal din 12 Martie 1925, adunarea generală extraordinară a societății anonime „Moreni-Ghirdoveni“ aprobând restituirea în numerar a câte 350 lei de fiecare acțiune, s'au prezentat un număr de 284 acționari, reprezentând 13.389 acțiuni, ca să-și încaseze cei 350 lei restituiți de fiecare acțiune, rămânând un număr de 1.611 acțiuni, ai căror deținători nu s'au prezentat să-și ridice această sumă;

În 1931, în urma hotărârii adunării generale extraordinare din 8 Iulie 1931, societatea anonimă „Moreni-Ghirdoveni“ intră în lichidare.

Încheindu-se lichidarea, după cum înșiși apelanții arată în apelul lor: „Suma totală de 563.850 lei, reprezentând echivalentul a câte 350 lei de fiecare acțiune din cele 1611 acțiuni neprezentate, a fost consemnată, potrivit art. 219 codul comercial, la Casa de Depuneri, unde se găsește și astăzi“.

La 21 Februarie 1934, M. Theodorian-Carada și M. Adamescu, în calitate de foști lichidatori ai societății anonime „Moreni-Ghirdoveni“, azi lichidată și Florica Butculescu-Demetriad, în calitate de fostă acționară a acelei societăți, cer tribunalului ca sumă de 563.850 lei, cuvenită acționarilor posesori a 1.611 acțiuni cari n'au venit să-și ridice câte 350 lei de acțiune, conform încheierii adunării generale extraordinare din 12 Martie 1925 a societății anonime „Moreni-Ghirdoveni“, care au aprobat restituirea în numerar a 350 lei de fiecare acțiune, sumă care, la terminarea lichidării a fost depusă, potrivit art. 219 cod comercial, la Casa de Depuneri și Consemnațiuni, să fie împărțită între posesorii restului de 13.389 acțiuni, pentru care s'au încasat cei 350 lei de acțiune, sub cuvânt că, posesorii celor 1611 acțiuni, neprezentându-se timp de 9 ani ca să-și ridice cei 350 lei de acțiune, drepturile lor asupra acestor sume, potrivit art. 949, alin. 1, codul comercial, s'au prescris, iar suma urmează să fie încasată de ceilalți acționari, cărora le revine.

La 25 Februarie 1934, prin jurnalul cu nr. 3.684 al tribunalului Ilfov, secția I-a comercială, respingându-li-se cererea, petiționarii de la prima instanță introduc apelul de față, prin care cer, pentru aceleași considerațiuni expuse în cererea dela prima instanță, împărțirea sumei între ceilalți acționari.

Considerând că, întrucât în urma lichidării care, în speță, înșiși lichidatorii constată că a avut loc, potrivit art. 219 codul comercial, sumele cuvenite asociațiilor cari nu se prezintă să le ceară în cele două luni dela publicarea bilanșului, — care, potrivit art. 217 acelaș cod, arată porțiunea cuvenită fiecărei părți sau acțiuni în repartitiunea activului social, — se vor depune la Casa de Depuneri, cu arătarea numelui proprietarului sau numerilor acțiunilor, dacă ele sunt la purtător, care urmează să le plătească persoanei arătată sau posesorului acțiunilor, reținând titlul, cererea foștilor lichidatori și a foștei acționare ai societății „Moreni-Ghirdoveni“ azi lichidată, nu poate fi satisfăcută, această sumă încetând de a mai constitui un bun al societății, ea aparținând titularilor ei, deținătorii celor 1.611 acțiuni, cari sunt în drept să o ridice dacă și când vor găsi de cuviință.

Că, în ce privește susținerea apelanților că, întrucât au trecut mai mult de cinci ani din momentul nașterii dreptului acționarilor asupra acestei sume, acțiunea lor pentru reclamarea ei fiind prescrisă, potrivit art. 949, paragraful 1, codul comercial, suma aceasta a intrat în patrimoniul societății și urmează să fie împărțită între ceilalți acționari, ea este neîntemeiată, nefiind vorba în speță de vre-o pretențiune a acționarilor în contra societății, drepturile acestora fiind recunoscute de însăși societatea care, înțelegând să-și reducă capitalul, a invitat pe cei în drept să-și ridice ceea ce nu-i mai aparținea, și care, prin lichidatorii ei, a și depus suma la Casa de Depuneri, la dispoziția titularilor ei.

Că apelul fiind astfel nefondat, urmează să fie respins ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Ștefan P. Mihăileanu, Curtea respinge, etc.

(s) 1 M. Bottez, Gh. Alimănescu, Ștefan P. Mihăileanu.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența dela 8 Octombrie 1934

Prezidenția d-lui N. ANTONIADE, judecător

Giuseppe Perlasca și a. cu Avram Heller și a.

Jurnal nr. 18251 Dosar nr. 25510/928

Legea reglementării datoriilor din 7 Aprilie 1934. Imobil ipotecat scos în vânzare de un creditor străin. Cerere principală pentru desființarea urmăririi pendinte în ziua vânzării. Martori admiși debitorilor în această cerere pentru a dovedi că creditorul a făcut acte de comerț în țară. Cerere de amânarea vânzării până la soluționarea cererii debitorilor. Respingere. Aceeași probă cerută de debitori în instanța de urmărire soluționată numai în baza actelor din dosar. Continuarea urmăririi. Desființarea urmăririi în orice stadiu după admiterea cererii principale a debitorilor. Exceptarea creanțelor creditorului străin persoană fizică, domiciliat în străinătate care și-a plasat banii în țară prin procurator vremelnice. Art. 68 și 69 din legea dela 7 Aprilie 1934.

1. — *Cererea principală de desființarea formelor de executare întemeiată pe dispozițiunile art. 68 din legea dela 7 Aprilie 1934 nefiind suspensivă de executare, trebuie privită distinct de urmărirea începută de creditor și de efectele ei până la soluționarea celei cereri.*

2. — *Debitorii pot ridica în conformitate cu art. 69 aliniatul penultim din aceeași lege și pe cale de incident excepțiunea beneficiului acestei legi, dar, în acest caz, incidentul debitorilor se va soluționa după actele din dosar.*

3. — *Dacă creditorul ar triumfa în cererea sa, dovădind că îndeplinește condițiunile legii spre a beneficia de conversiune, urmărirea se desființează în orice stadiu s'ar găsi.*

4. — *Dispozițiunea din art. 69 din legea pentru reglementarea datoriilor din 7 Aprilie 1934, potrivit căreia sunt excluse dintre exceptările dela beneficiul legii creanțele, respectiv datoriile contractate direct față de societățile comerciale de naționalitate străină cari au sediul principal sau secundar (agenție, reprezentanță) în țară, nu poate fi aplicată persoanelor fizice de naționalitate străină, căci în privința acestor persoane legea nu vorbește de sediul principal sau secundar și nici nu ar putea vorbi, ci vorbește de domiciliu.*

Intrucât deci, în speță, se constată că domiciliul real al creditorului a fost și este în străinătate și împrumutul este contractat de debitori direct la un supus străin persoană fizică cu domiciliul în străinătate, dar printr'un procurator vremelnic din țară, nu la o societate cu sediul în țară, sau cu reprezentanțe ori agenții în țară, creanța pusă în executare urmează a fi exceptată dela beneficiul legii și ca atare incidentul debitorilor de amânarea vânzării a fi respins.

Pe rol termenul fixat pentru vânzarea cu licitație publică a imobilului situat în București, strada Făinari, nr. 50.

La apelul nominal făcut în ședința publică s'au prezentat: Creditorul urmăritor Giuseppe Perlasca, prin procurator d-l avocat Kapralik.

Debitorii Avram Heller și Mendel Moise sin Hel'ler în persoană.

Procuratorul creditorului declară că stăruie în vânzare. Debitorii se opun și cer amânarea vânzării, arătând că au introdus cerere pentru desființarea formelor de executare pe temeiul art. 68 din legea dela 7 Aprilie 1934 pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane; că această cerere a fost sorocită pentru judecare înaintea tribunalului pentru ziua de 3 Octombrie 1934, când susținându-se că creditorul este

supus italian, tribunalul după discuțiuni contradictorii, le-a admis proba cu martori spre a dovedi că creditorul a făcut în țara românească acte de comerț, iar procesul s'a amânat pentru ziua de 5 Noembrie 1934 până când urmează a se administra probatoriul încuviințat; că în orice caz dacă creditorul nu înțelege să consimtă de bună voie la amânare, declară că sunt gata să dezvolte motivele din cererea lor de desființarea actelor de executare, pe cale de excepție în instanța de vânzare și cer să li se admită acelaș probatoriu, mai cu seamă că un început de dovadă scrisă reiese din chiar procura dată de creditor lui Pietro Velardi pentru plasamentul unei sume de 10.000.000 lei în România.

Procuratorul creditorului se opune la amânarea vânzării pentru că art. 69 din lege exceptează dela beneficiile legii creanțele cetățenilor streini, iar cererile de desființarea formelor de executare întemeiate pe dispozițiunile art. 68 din legea dela 7 Aprilie 1934 nu suspendă executarea și deci nu pot ține în loc executarea.

Susține că proba cu martori în dovedirea unui fapt este inadmisibilă în instanța de vânzare, și din moment ce debitorii și-au ales calea pentru desființarea formelor de executare printr'o cerere separată și nu au fost diligenți ca din timp să facă proba afirmațiunei lor, azi ei nu se mai pot prevala de această probă, căci atunci s'ar nesocoti principiul „e ecta una via”; că în fine certificatul de supușenie italiană aflat la dosar constituie o probă neîndoioasă a supușeniei creditorului, iar domiciliul în țară din procura în discuție, care are un caracter civil, nu este de natură a-i schimba supușenia.

Tribunalul,

Asupra incidentului de amânarea vânzării ridicat de debitori:

Având în vedere actele cauzei și susținerile părților;

Având în vedere că din examinarea actelor și lucrărilor din dosar, se constată că debitorii, prin petițiunea înregistrată la nr. 20.115 din 2 Maiu 1934, au făcut cerere pentru desființarea formelor de executare întreprinse împotriva lor de către Giuseppe Perlasca; că după discuția în contradictoriu cu părțile din proces, tribunalul, în ședința dela 3 Octombrie 1934, a admis proba cu martori cerută de debitori spre a face dovada că creditorul urmăritor a exercitat în țară acte de comerț printr'un reprezentant, probă care este în curs de administrare;

Având în vedere că cererea de desființarea formelor de executare întemeiată pe dispozițiunile art. 68 din legea dela 7 Aprilie 1934, nefiind suspensivă de executare, ea urmează a fi privită distinct de urmărirea propriu zisă și de efectele urmăririi până la soluționarea ei; că dacă debitorii ar triumfa în cererea lor, dovedind că ar îndeplini condițiunile legii spre a beneficia de conversiune, urmărirea s'ar desființa în orice stadiu s'ar găsi; că astăzi însă, pe cale de incident, debitorii pot ridica în conformitate cu art. 69 alin. penultim din legea lichidării datoriilor excepțiunea beneficiului acestei legi, ceea ce au și făcut în subsidiar;

Că așa fiind, urmează a se examina situația creditorului față de debitori, în raport cu titlul de creanță ce se execută și aceasta în vederea soluționării — dupe actele din dosar — a incidentului ridicat de debitori;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 69 punctul a, din legea dela 7 Aprilie 1934 pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, sunt exceptate dela beneficiul legii, datoriile debitorilor conversioniști contractate direct față de creditori persoane fizice sau juridice, sau societățile comerciale de naționalitate străină, cari au această calitate din momentul contractării datoriei și care n'au domiciliul, sediul principal sau sediul secundar (agenție, reprezentanță) în țară;

Având în vedere că din cuprinsul procurei autenticate de acest tribunal la nr. 6.189 din 20 Septembrie 1928, pe care debitorii o opun creditorului urmăritor, nu rezultă nici măcar

în mod aparent că Giuseppe Perlasca ar avea domiciliul stabilit în România, ci din contră că el a făcut alegere de domiciliu în București, str. Popa Savu nr. 57, la chiar mandatarul său Pietro Velardi, și aceasta, desigur, ca să faciliteze autentificarea mandatului cu care a fost împuternicit Pietro Velardi pentru plasamentul banilor, deci un mandat pur și simplu de reprezentare al unui străin cu domiciliul în străinătate; că domiciliul real în străinătate al creditorului urmărit reiese de altfel și din certificatul de naționalitate liberat de Consulatul Italian din Mexico cu nr. 128 din 1933, depus la dosar, care precizează că Giuseppe Perlasca este cetățean italian, de naționalitate italiană și este domiciliat în comuna lui natală Cernobbio-Mexico unde profesază agricultura;

Considerând că debitorii, fără să încerce înlăturarea certificatului de naționalitate, se mărginesc doar a cere dovada cu martori spre a avea în vedere că creditorul a făcut acte de comerț în România prin procuratorul său; or art. 69 excluzând dintre exceptările dela beneficiul legii creanțele, respectiv datoriile contractate direct față de societățile comerciale de naționalitate străină, cari au sediul principal sau secundar (agenție, reprezentanță) în țară, această dispozițiune nu poate fi aplicată și persoanelor fizice de naționalitate străină, căci în privința acestor persoane legea nu vorbește de sediul principal sau secundar și nici nu ar putea vorbi, ci vorbește de domiciliu;

Considerând deasemenea, că din moment ce din procura de mai sus rezultă că creditorul urmărit avea doar un domiciliu a'ei în București, iar din certificatul Consulatului Italian, că domiciliul său real a fost și este în Mexico, deci în străinătate, și cum împrumutul este contractat de debitorii direct la un supus străin — persoană fizică — cu domiciliul în străinătate, dar printr'un procurator vremelnic, nu la o societate comercială cu sediul în țară sau cu reprezentanțe sau agenții în țară, creanța pusă în executare urmează a fi exceptată dela beneficiul legii, deci incidentul ridicat se privește nefondat și ca atare urmează a fi respins;

Pentru aceste motive, tribunalul, respinge incidentul ridicat de debitori, etc.

NOTA. — Din considerentele acestui jurnal interesează pentru prezenta notă numai următoarele:

În audiența fixată pentru vânzarea cu licitație publică a imobilului urmărit, debitorul justificând că a introdus o cerere pentru desființarea urmăririi, în baza art. 68 din legea pentru reglementarea datoriilor dela 7 Aprilie 1934, pentru motive trase din această lege, a cerut amânarea vânzării până la judecarea cererii sale. A arătat tot odată că în această cerere i s'au admis martori pentru a dovedi că creanța în baza căreia este urmărit, nu poate fi exceptată deoarece creditorul nu este străin și în tot cazul a făcut acte de comerț în țară.

La cererea de amânare opunându-se creditorul, care susținea că vânzarea nu poate fi împiedicată de faptul că cererea debitorului nu este încă rezolvată, debitorul a susținut că, deoarece art. 69 din aceeași lege îi dă dreptul să ceară tribunalului a se pronunța asupra acestor chestiuni și în instanța de urmărire, cere, în subsidiar, din nou dovada cu martori și amânarea vânzării până la ascultarea lor.

Tribunalul a respins amânarea vânzării, motivând că mijlocul pe care debitorul îl are, în baza art. 68, pentru desființarea formelor de executare, bazat pe motive trase din această lege, este distinct de urmărire și nu suspendă executarea și, până la soluționarea cererii debitorului, vânzarea își va urma cursul ei independent.

Că dacă această cerere nu s'a soluționat mai înainte de ziua fixată pentru vânzare și debitorul cere tribunalului, în baza art. 69 din zisa lege, să se pronunțe asupra aceluiași chestiuni, în instanța de ur-

mărire, în acest caz mijloacele sale de probă se limitează numai la actele aflate în dosarul cauzei; că aceasta nu constatăuie un inconvenient pentru debitor, care chiar dacă pierde în cererea sa formulată incidental, dar ulterior, triumfând în cererea introdusă în baza art. 68 și dovedind că îndeplinește condițiunile legii spre a beneficia de conversiune, va putea după aceea să ceară desființarea urmăririi în orice stadiu s'ar găsi.

Ne propunem a dovedi:

1. — Că cererea introdusă de debitor conf. art. 68 din legea actuală pentru reglementarea datoriilor, ține pe loc vânzarea silită, care nu se va putea face până la rezolvarea de către tribunal a cererii debitorului;

2. — Că în valorificarea drepturilor sale pe calea incidentală, prevăzută de art. 69, debitorul poate administra toate probele legale pe care le putea administra în instanța prevăzută de art. 68, indiferent dacă prin aceasta se provoacă amânarea vânzării;

3. — Că soluțiunea dată de tribunal asupra cererii ridicate incidental de debitor în instanța de urmărire, că el întrunește condițiunile legii pentru a beneficia de conversiune sau că datoria sa nu este exceptată pentru că creditorul nu întrunește condițiunile legale, spre a fi exceptat, are autoritatea lucrului judecat între părți, astfel că debitorul n'ar mai avea dreptul să pue în urmă în discuție aceleași chestiuni cu ocazia judecării cererii sale, introdusă pe baza art. 68.

1. — Se admite principal că lacunele procedurale dintr-o lege sau dispozițiune specială se completează cu regulile din legea de procedură civilă, care constituie dreptul comun în materie de procedură. După dispozițiunile art. 400, 525 și 530 din pr. civilă care reglementează materia ce ne interesează, debitorul, ca să poată anula urmărirea imobiliară pentru motive trase din legea pentru reglementarea datoriilor, trebuie să-și îndrepteze cererea sa la instanțele ordinare civilo-corecționale, pentru a dovedi contradictor cu creditorul că intră în conversiune, iar la tribunalul de notariat, sezisat cu executarea, face contestație pentru a obține suspendarea urmăririi până la judecarea acțiunii sale de fond. Cu procedura aceasta a dreptului comun, debitorul, în practică, ar fi obținut totdeauna suspendarea vânzării, deoarece cererea sa de asanare fiind întemeiată pe dispozițiuni de ordine publică și tribunalul de notariat examinând-o sumar și numai din punctul de vedere al seriozității ei aparente, n'ar fi respins niciodată suspendarea pe motivul că acțiunea de fond este lipsită de seriozitate.

Astfel s'a urmat sub legile pentru asanarea datoriilor din 19 Aprilie 1932 și 14 Aprilie 1933, în ceea ce privește cererea de asanare, care se îndrepta la tribunalele ordinare. Aceste două legi declarând însă că, dela data introducerii cererei de asanare, nici un creditor pentru vreo cauză sau titlu, anterior cererii de asanare nu poate înființa sau continua măsuri de urmărire și executare, făcea inutilă contestația la tribunalul de notariat pentru obținerea suspendării executării, fiind suficient ca în ziua vânzării sau validării debitorul să facă dovada introducerii cererei de asanare pentru ca totul să se oprească pe loc. Sub aceste două legi, numai după ce tribunalul de fond dădea sentința de respingere, și numai după ce această sentință rămânea definitivă, creditorul își recăpăta exercițiul dreptului de executare, putând cere să se dea din nou curs cererii sale de urmărire.

Legea din 7 Aprilie 1934 a simplificat lucrurile și mai mult, și pentru a nu ține urmărirea pe loc până ce cererea de asanare a debitorului va fi respinsă

definitiv, pe de o parte, n'a mai reprodus dispozițiunea din vechile legi de asanare, prin care dela data promulgării acestor legi se interzicea înființarea sau continuarea măsurilor de urmărire sau executare asupra averii debitorului asanabil, iar pe de altă parte, din cererea debitorului pentru a dovedi că intră în conversiune, care după regulile de drept comun are caracterul unei cereri introductive de instanță, a făcut o cerere accesorie, pe care a dat-o, prin art. 68, în competența tribunalului care a ordonat măsura de asigurare sau unde se face urmărirea.

În felul acesta întreg sistemul vechilor legi de asanare s'a modificat. Creditorului i s'a lăsat dreptul să stăruiască în executare, iar debitorul are dreptul să ceară desființarea ei dovedind că intră în conversiune și dacă i se respinge cererea, urmărirea creditorului va continua de îndată mai departe în baza art. 377 din pr. cizilă.

Cererea debitorului se judecă în Camera de consiliu și creditorul la rândul său are dreptul să invoace unul din cazurile de exceptare a creanței sale prevăzute de art. 69 din aceeași lege.

Din caracterul accesoriu al acțiunii prevăzute de art. 68 cât și din dreptul dat debitorului de a-si desvolta obiectul acțiunii sale sub formă de incident în ședința de validare sau de vânzare silită, când tribunalul trebuie să ia în discuție și apărarea creditorului trasă din exceptarea creanței sale, rezultă necesitatea rezolvării cererii debitorului mai înainte de a se păși la validare sau la vânzare. Este și logic să fie astfel. Atât acțiunea cât și dreptul de a se opune la validare sau adjudecare pe calea incidentală, prevăzută în favoarea debitorului de art. 69 și 69, n'au alt scop decât oprirea pe loc a urmăririi contra averii debitorului, care intră în conversiune. În felul acesta dispune art. 458 din pr. civilă cu privire la poprire, care nu se poate valida decât după judecarea contestației și art. 529, cu privire la opozițiile de orice natură ce s'ar face contra executării silită imobiliare, care, de asemenea, trebuie a fi soluționate înainte de zilei fixate pentru adjudecare.

Aceste articole nu sunt de altfel decât aplicațiuni ale dispozițiunii generale din art. 61 din pr. civilă, combinat cu art. 9 și 12 din legea accelerării, care stabilește principiul că acțiunile accesorii și cererile reconvenționale se judecă odată cu cererea principală.

Ar fi illogic și de neînțeles ca debitorul, în baza aceluiaș art. 68, să aibă dreptul a obține suspendarea judecării recursului cu care a atacat ordonanța de adjudecare, până la judecarea cererii sale de asanare, cu care a sesizat instanțele de fond, și totuși, în fața instanțelor de fond, acelaș drept, de a opri urmărirea până la judecarea cererii sale de asanare să-i fie interzis. În felul acesta s'a pronunțat Tribunalul Constanța prin jurnalul din 31 Iulie 1934, publicat în Buletinul Conversiunii, nr. 8, p. 22.

Așa fiind, numai cu nesocotirea voinței legiuitorului clar exprimată prin art. 68 și 69 s'ar putea afirma, cum face tribunalul, că cererea debitorului de desființarea urmăririi trebuie să fie privită distinct de urmărirea propriu zisă și de efectele ei până la soluționarea ei.

II.— Art. 69 acordând debitorului dreptul de a-si valorifica drepturile sale la beneficiile legii asanării înainte instanței de urmărire și pe cale incidentală, și tribunalul fiind obligat prin dispozițiunile exprese ale acestui articol a se pronunța asupra întregului litigiu ce se naște din aplicarea prescripțiunilor legii în cauză, este evident că debitorul are dreptul de a administra în fața acelui tribunal toate probele legale, fie pentru a dovedi alegațiunile sale că intră în conversiune, fie pentru a răsturna afirmațiunile de

exceptare ale creditorului urmărit. Și desigur că chestiunea domicilierei în țară a creditorului fiind o chestiune de fapt, debitorul poate să combată cu înterogatorul creditorului sau cu martori certificatul de domiciliere invocat de creditor, indiferent dacă administrarea acestor probatorii va provoca amânarea vânzării.

Tribunalul, numai cu violarea principiilor generale de drept în materie de probațiune, a putut dispune că mijloacele de probă ale debitorului trebuiesc restrânse numai la actele din dosar în caz când își face apărarea pe cale de excepțiune. Probabil că tribunalul a fost influențat de dispozițiunile din art. 68, prin care se arată că Înalta Curte de Casație, în caz când contra ordonanței de adjudecare există recurs în termen, va judeca motivul special de casare al debitorului, dacă creditorul nu voeste să se adreseze la instanțele de fond, numai pe baza actelor prezentate de recurentul debitor.

Această dispoziție fiind însă excepțională și explicându-se prin aceea că Curtea de Casație nu poate face constatări de fapt, nu se poate întinde pe cale de analogie și la instanțele de fond.

Evident că tribunalul poate trece peste probele cerute de debitor motivând că sunt inutile, dar nici într'un caz nu le poate respinge pe motivul că în valorificarea drepturilor sale pe calea incidentală, prevăzută de art. 69, debitorul nu s'ar bucura de toate probele pe care le-ar putea administra în instanța prevăzută de art. 68.

III. — Instanțele de urmărire având, în baza art. 69 din legea pentru reglementarea datoriilor, competența, în orice stadiu al pricinii, de a se pronunța asupra chestiunii dacă debitorul întrunește condițiunile pentru a intra în prevederile legii, sau dacă creditorul sau vreuna din creanțe intră în excepțiile prevăzute de acelaș articol, hotărîrea lor asupra acestor puncte are autoritatea lucrului judecat între părțile în cauză.

Debitorul n'ar putea ulterior, în cererea sa, pendinte încă în Camera de consiliu, prevăzută de art. 68, să stăruie în ascultarea martorilor și să ceară tribunalului să hotărască că creanța creditorului său nu este exceptată și prin aceasta să revie asupra soluțiunii date în sens contrariu asupra aceleiași chestiuni.

Numai Curtea de apel va mai putea reforma soluțiunea primei instanțe. Și apelul este admisibil în baza art. 402 din pr. civ., deoarece art. 533 din pr. civilă care prevede, pentru ipoteza când tribunalul respinge contestația, că hotărîrea pronunțată nu este supusă altei căi de atac decât recursului, se aplică numai contestațiilor prevăzute de art. 525 din pr. civ.

În felul acesta s'a pronunțat Curtea de apel din București s. I prin jurnalele nr. 2219 din 21 Martie 1934 (dos. nr. 3079 din 1933) și nr. din 31 Octombrie 1934 (dos. nr. 1347 din 1934) (nepublicate).

Debitorul va pierde avantajele legii de asanare, deși ar avea încă pendinte cererea prevăzută de art. 68, dacă nu se va opune la validarea poprirei și la adjudecarea imobilului urmărit invocând dreptul său la asanare. Prin validarea poprirei terțul poprit devine debitor direct al creditorului poprit și acest transfer judiciar nu va mai putea fi desființat de debitor pe calea art. 68. Acest articol se referă numai la actele de executare pendinte, nu la executările desăvârșite. În sensul vederilor noastre s'a pronunțat și Tribunalul Olt prin sentința din 2 Octombrie 1934, publicată în *Jurisprudența Generală*, anul 1934, p. 1268, speța 1274, conformă cu toată doctrina și jurisprudența din Nota de sub această sentință a d-lui magistrat Vasile Șerban.

Recursul contra ordonanței de adjudecare la Inalta Curte de Casație, dacă debitorul a lăsat să se adjucească fără să invoace în instanța de urmărire vocațiunea sa la asanare, n'ar avea nici un succes. Din expresiunea „vor fi desființate (măsurile de urmărire) în urma cererii debitorului” din art. 68, și din faptul că debitorul poate, în baza art. 69, să invoace dreptul său la asanare și pe cale incidentală la urmărire, rezultă că cu tot caracterul său de ordine publică, beneficiul asanării nu poate fi invocat direct la Inalta Curte de Casație. Și nu se va putea folosi nici de mijlocul prevăzut de art. 68, acela de a invoca beneficiul asanării sub forma unui motiv special de casare, căci această cale excepțională a fost prevăzută numai pentru casarea ordonanțelor de adjudecare în contra cărora există recurs introdus în termen, recurs pendent la promulgarea legii.

Iată motivele pentru care credem că debitorul își va vedea iremediabil periclitate drepturile sale, dacă încrezător în doctrina ce se degajează din jurnalul criticat, ar lăsa pe creditor să valideze poprirea sau să-i vândă imobilul la licitație, în speranța că le-ar mai putea desființa după soluționarea avantajoasă a cererii sale introduse pe baza art. 68.

ION N. NICOLESCU
Avocat

JURISPRUDENȚA STREINĂ REZUMATĂ

Act sub semnătură privată. Amprente digitale. Cruce. Lipsa semnăturii. Ramplasarea cu diferite semne. Început de dovadă scrisă. Probe. Inadmisibilitate.

Amprentele digitale, sau orice fel de semne sau manifestări neregulate în josul actului sub semnătură privată, nu pot atribui o putere obligatorie sau da validitate actului; cu atât mai mult crucea imprimată ca și amprentele digitale. Deci nu poate constitui un început de probă scrisă actul semnat astfel pentru a se complecta cu proba testimonială raportul dintre părți. (Casația franceză, Camera civilă, decizia din 15 Mai 1954, Dalloz Hebdomadaire, nr. 22/1954).

NOTA. — Pentru prima oară Casația franceză s'a pronunțat cu privire la valabilitatea unui act sub semnătură privată, iscălit cu *amprente digitale*, astfel că magistrații francezi, neobișnuiți cu un astfel de procedeu, califică... *empreints digitale*, sau... *croix*, ceea ce la noi este cunoscut sub expresia de... *punere de deget*.

Suprema Curte trebuia să se pronunțe dacă un astfel de act poate constitui cel puțin un *început de probă scrisă*.

Se remarcă acest eveniment curios în jurisprudența franceză și înregistrat în *Dalloz Hebdomadaire* cu nota redacțională rezumativă în josul deciziei... „*La Cour de Cassation statue pour la première fois sur le cas d'une empreinte digitale remplaçant une signature...*”

Era firesc ca instanța franceză să se întâlnească cu un asemenea act, pentru că judeca conflictul dintre otomanul *Doudou Hadj Ali Ben Mahieddine* cu francezul *Batifort* și cum în Orient procentul de analfabeți covârșește numărul cărturarilor semnătura lui *Doudou Hadj Ali...* etc. nu ne surprinde, ca pe magistratul francez, care avea de examinat un sistem de manifestare de voință unic în felul său, ceva exotic, și neobișnuit în Franța, unde obligativitatea cursului primar nu este o dispoziție platonică.

La noi instanțele sunt obișnuite cu asemenea manifestări. Doctrina și jurisprudența română nu se opresc la felul acesta de a semna: se discută mai

ales variațiunile cazurilor, și variabilitatea spetelor.

La fel cu jurisprudența franceză, instanțele românești nu recunosc puterea obligatorie a unei cruci sau *amprente digitale în josul unui act*: totuși, în practică, uzul a ajuns oarecum a se impune, astfel că legiuitorul a drenat acest sistem, izbutind într-o măsură, a pune la punct un obicei al pământului, devenit de practică curentă, cum ar fi o dispoziție din legea avocaților care dă tărie unui mandat semnat cu aprente digitale în prezența a doi martori.

Autorii subordonează valabilitatea convențiilor numai semnăturii părților. Ori ce alte manifestări prin semne, amprente digitale, sau altele similare sunt străine de convențiune și nu pot influența asupra valorii actului, acestea nu pot ramplasa semnătura și actul n'are nici o valoare.

Cu toate acestea doctrina franceză a fost altădată divizată:

a) Unii susțineau că semnătura este orice mențiune trasată pe un act de parte (*Zachariae* 752. 3). Deasemenea Curtea de Bruxelles se sprijină pe o decizie străveche a jurisprudenței din Flandra care asimila apozitia unei cruci, echivalentă cu o semnătură. (*Pasicrisie* 1831. 34). Această decizie i-a sugerat civilistului belgian *Laurent* reflexia că... *cela atteste l'ignorance des populations...*

b) Alții, din contra argumentează că o simplă marcă nu poate ramplasa iscălitura. Această teorie susținută de *Larombière*. (Vol. V. art. 1317, pag. 484) și *Aubry-Rau*, (vol. VII, par. 666, pag. 100) sprijinită de unanimitatea autorilor ca teorie consacrată, ajungând la concluzia că orice procedeu mecanic (*sigil*) nu poate avea vre-o valoare. (*Baudry-Lacantinerie-Barde* nr. 2261; *Demolombe*, XXVIII. 335; *Planiol*, II, 66, etc., etc.).

Cu toate acestea, ignoranța predomina în Franța cu aceeași măsură și îndărătnicie ca și în celelalte state din Europa. În evul mediu numai clerul știa să semneze, restul poporului puneă *sigiliu*. Actele iscălite în mod mecanic cu *punere de deget* sau *cruce* erau luate în considerare (*Dumolin-De fiefs*, par. 8, nr. 13 și 14). Sistemul era foarte practicat în ducatul Luxemburg și în Toscana până la sfârșitul veacului al XVIII-lea.

Care ar fi caracterul semnăturii ciuntite, abbreviate, sau, numai prin inițiale?

Semnătura este expresia reală a consimțământului, a voinței și a unei adeziuni complete și indiscutabile cu privire la conținutul actului.

Varietatea semnăturilor și obișnuința de a semna sau contra-semna în mod precipitat se efectuează în chip automat. Semnatarul din neglijență nu obișnuiește să păstreze semnele distincte caligrafice sau cursive ale numelui său în așa mod ca să fie ușor citite. De obicei se aruncă o iscălitură grăbită și trunchiată sau retează; asemenea semne nu numai că sunt indescifrabile, dar nici nu corespund persoanei, care le-a imprimat; câteodată semnătura degenerază în niște figuri sau trăsături ridicole, care numai pentru respectul persoanei sunt ținute în seamă în act.

Cu toate acestea Casația franceză (7 Febr. 1906 în *Dalloz*, 1906. 5. 41; *Sirey* 1904. 1. 288) ține în seamă aceste demonstrațiuni precipitate și le consideră ca o obișnuință chiar dacă partea ar aplica numai inițialele numelui său.

Speta pe care Casația franceză a examinat-o se referă la un început de probă scrisă pe temeiul unui act semnat cu *amprente*. Suprema Instanță franceză neputând ține în seamă o astfel de semnătură a îndepărtat actul și cu aceasta dovada solicitată.

ELIAS GRUNBERG
Avocat-Iași